

*Hồi Thử Bảy Mười Hai***DỰ HAI CON, SỞ BÌNH VƯƠNG LẬP KẾ
NGHĨ MỘT ĐÊM, NGŨ VIÊN BẠC ĐẦU**

Ngũ Viên, tên tự là Tử Tư, người ở Giám Lợi, mình cao một trượng, lưng rộng người ôm, mày rộng một thước (đời thượng cổ, thước (xích) tắc (thân) rất nhỏ), mắt sáng như điện, sức khỏe lạ thường, lại văn vũ toàn tài, là con Ngũ Xa, em Ngũ Thượng. Ngũ Thượng cùng với Ngũ Viên đều theo cha sang đất Thành Phủ. Yên Tương Sư phụng mệnh Sở Bình Vương ra dụ Ngũ Thượng, Ngũ Viên vào triều. Yên Tương Sư vào yết kiến Ngũ Thượng trước, đưa bức thư của Ngũ Xa, rồi xin vào yết kiến Ngũ Viên. Ngũ Thượng cầm bức thư vào nhà trong cho Ngũ Viên xem và bảo rằng:

– May thay, phụ thân được khỏi tội, hai ta được phong hầu, em nên ra tiếp kiến sứ giả.

Ngũ Viên nói:

– Phụ thân được khỏi tội, cũng đã là may, ta có công gì mà được phong hầu, chẳng qua chỉ là triều đình lừa ta đó thôi. Ta về thì tất bị hại.

Ngũ Thượng nói:

– Hiện có thư của thân phục ta, khi nào lại là giả dối được.

Ngũ Viên nói:

– Phụ thân một lòng tận trung với nước, nay bị tội oan, biết là thế nào rồi sau chúng ta cũng báo thù, cho nên phụ thân muốn cho chúng ta hiến thân cho nước để khỏi lo về sau.

Ngũ Thượng nói:

– Em nói thế chẳng qua là phỏng đoán thôi, vạn nhất bức thư là chân tình thì cái tội bất hiếu của chúng ta để đâu cho hết!

Ngũ Viên nói:

– Để em xin bói một quẻ.

Ngũ Viên nói xong, liền đoán rằng:

– Cứ như quẻ bói này, thì vua đối bề tôi, cha đối con. Nếu về tất bị hại, chứ chẳng khi nào được phong hầu cả!

Ngũ Thượng nói:

– Không phải ta tham gì chuyện phong hầu, mà ta chỉ mong được trông thấy

phụ thân mà thôi.

Ngũ Viên nói:

– Người nước Sở sợ có anh em ta ở ngoài, vậy nên chưa dám giết phụ thân, nếu ta lâm mà về thì chỉ khiến cho phụ thân chóng chết mà thôi.

Ngũ Thượng nói:

– Cái tình cha con, nếu ta được trông thấy mặt thì ta chết cũng thỏa lòng!

Ngũ Viên thở dài mà rằng:

– Về mà cũng chết, phỏng có ích gì! Nếu anh muốn về thì từ đây em xin vĩnh biệt.

Ngũ Thượng khóc hỏi rằng:

– Em định đi đâu?

Ngũ Viên nói:

– Ở đâu có thể báo thù được nước Sở, thì em đi.

Ngũ Thượng nói:

– Trí lực của anh thua em xa lắm. Vậy anh nên về Sở, còn em thì đi nước khác. Anh lấy sự theo cha làm hiếu, em lấy sự báo thù làm hiếu, mỗi người một chí. Từ đây trở đi, anh em ta không được trông thấy nhau nữa!

Ngũ Viên sụp lạy bốn lạy để từ biệt Ngũ Thượng. Ngũ Thượng gạt nước mắt, ra tiếp kiến Yên Tương Sư nói em là Ngũ Viên không muốn phong hầu, không thể cưỡng được. Yên Tương Sư đưa Ngũ Thượng về yết kiến Bình Vương. Bình Vương truyền bắt Ngũ Thượng giam lại. Ngũ Xa thấy một mình Ngũ Thượng về triều, liền thở dài mà nói rằng:

– Ta vẫn biết Ngũ Viên không chịu về.

Phí Vô Cực lại tâu với Bình Vương rằng:

– Còn một Ngũ Viên, nên sai bắt ngay, nếu chậm thì hấn trốn mất!

Bình Vương nghe lời, liền sai quan đại phu là Vũ Thành Hắc đem quân đi bắt Ngũ Viên. Ngũ Viên nghe tin quân Sở sắp đến bắt mình, khóc mà nói rằng:

– Nếu vậy thì cha tôi và anh tôi không khỏi chết được!

Liền bảo vợ là Giã Thị rằng:

– Ta muốn trốn sang nước khác, mượn quân về để báo thù cho cha, anh, nên không thể trông nom đến nàng được, biết làm thế nào?

Giã Thị trừng mắt nhìn Ngũ Viên mà nói rằng:

– Đại trượng phu nghĩ đến cái thù của cha, anh, lòng đau như cắt, còn lòng nào mà tưởng đến người đàn bà! Phu quân nên mau mau trốn đi, chớ nghĩ đến thiếp!

Giã Thị nói xong, liền vào trong nhà thất cổ mà chết. Ngũ Viên vật mình lăn khóc, đem thi thể Giã Thị chôn tạm vào một nơi, rồi thu xếp khăn gói, mình mặc áo bào trắng, đeo kiếm cầm cung trốn đi. Ngũ Viên chưa đi được nửa ngày thì quân Sở đã kéo đến vây nhà, không tìm thấy Ngũ Viên, đoán chừng Ngũ Viên tất chạy về phía đông, tức khắc đuổi theo. Ước độ ba trăm dặm, đến một chỗ đồng không mông quạnh, Ngũ Viên giương cung bắn chết người dong xe của Vũ Thành Hắc, lại nhắm Vũ Thành Hắc, toan bắn luôn một phát nữa. Vũ Thành Hắc sợ hãi xuống xe bỏ chạy. Ngũ Viên bảo Vũ Thành Hắc rằng:

– Ta định bắn chết nhà ngươi, nhưng hãy tha cho để nhà ngươi về báo cho vua Sở biết rằng: “Nước Sở muốn còn giữ được cúng tế thì chớ giết cha và anh ta, bằng không thì tất ta phải diệt nước Sở, mới hả được lòng căm tức của ta!”

Vũ Thành Hắc cúi đầu đi thẳng, về báo với Sở Bình Vương. Sở Bình Vương giận lắm, sai Phí Vô Cực giải cha con Ngũ Thượng ra chợ để chém. Khi sắp bị chém, Ngũ Thượng nhיע mắt Phí Vô Cực là một đứa du nhinh, làm hại kẻ trung lương. Ngũ Xa ngăn Ngũ Thượng mà bảo rằng:

– Cần gì phải nói cho rỏm, ai nịnh ai trung, sau này sẽ có công luận! Ta chắc rằng Ngũ Viên còn sống thì vua tôi nước Sở cũng khó lòng ngồi yên được mà ăn!

Bình Vương nói:

– Ngũ Viên dẫu trốn, nhưng đi tất chưa xa, ta nên sai người đuổi theo.

Bình Vương bèn truyền cho quan tả tư mã là Thẩm Doãn Thu phải đem quân đi đuổi bắt cho kỳ được. Ngũ Viên đi đến bờ sông Đại Giang, liền nghĩ ngay một kế: Cởi cái áo bào trắng đang mặc treo lên cành liễu, lại đem đôi giày bỏ ở bên bờ, rồi thay đôi giày cỏ, cứ men bờ sông mà đi. Thẩm Doãn Thu đuổi theo đến bờ sông, bắt được giày và áo của Ngũ Viên, đem về tâu với Bình Vương rằng:

– Không biết Ngũ Viên đi phương nào mất!

Phí Vô Cực tâu rằng:

– Tôi có một kế làm cho Ngũ Viên không còn đường nào mà trốn.

Bình Vương hỏi kế gì? Phí Vô Cực nói:

– Một mặt chiêu yết các nơi, bất cứ người nào, hễ bắt được Ngũ Viên thì thưởng năm vạn thạch thóc, và cho làm thượng đại phu, còn ai chứa chấp hoặc buông tha Ngũ Viên thì cả nhà đều bị chết chém, bao nhiêu những người qua lại ở bến sông hoặc cửa ải, đều phải khám xét thật kỹ. Lại sai sứ đi báo khắp các nước, không nước nào được dùng Ngũ Viên. Như thế thì Ngũ Viên sẽ không có đường trốn, dẫu chưa bị bắt mà cô thế cũng chẳng làm gì nổi!

Bình Vương theo kế ấy, sai người vẽ hình tượng Ngũ Viên để cho đi tầm nã các nơi. Ngũ Viên men bờ sông đi về phía đông, định trốn sang nước Ngô, nhưng ngặt vì đường xá xa xôi, chưa thể đi được, lại nghĩ muốn sang nước Tống để tìm thế tử Kiến, mới theo con đường Thu Dương mà đi. Đi đến nửa đường, bỗng trông

thấy một toán xe ngựa tấp nập, Ngũ Viên ngờ là có quân Sở đón đường, phải đứng nấp ở trong bụi rậm, sau nhìn kỹ mới biết là người bạn cũ của mình tên gọi Thân Bao Tư, nhân đi sứ nước ngoài về qua đây. Ngũ Viên chạy ra, đứng ở bên xe. Thân Bao Tư vội vàng xuống xe tiếp kiến và hỏi Ngũ Viên rằng:

– Nhà ngươi vì cớ gì mà lủi thủi một mình như vậy?

Ngũ Viên đem việc Bình Vương giết oan cha và anh mình nói cho Thân Bao Tư nghe, vừa nói vừa khóc. Thân Bao Tư nghe nói, cũng động lòng mà hỏi rằng:

– Bây giờ nhà ngươi định đi đâu?

Ngũ Viên nói:

– Ta nghe nói kẻ thù của cha mẹ thì không cùng đội trời chung, nay ta định trốn sang nước khác, mượn quân về đánh Sở, ăn thịt vua Sở, xé thịt Phí Vô Cực, cho hả tấm lòng căm tức của ta!

Thân Bao Tư can rằng:

– Vua Sở dẫu vô đạo, nhưng dù sao cũng là vua, nhà ngươi đã mấy đời ăn lộc vua, nỡ nào lại làm phản?

Ngũ Viên nói:

– Ngày xưa Kiệt và Trụ bị kẻ bề tôi giết, cũng chỉ vì vô đạo, nay vua Sở dâm loạn, lấy tranh vợ của con, lại nghe lời du nịnh mà làm hại kẻ trung lương, ta mượn quân về Sinh Đô là để quét rửa những sự ô uế cho nước Sở đó, huống chi lại là báo thù cho cha và anh ta nữa. Ta thề rằng nếu ta không diệt Sở thì không còn đứng ở trên đời!

Thân Bao Tư nói:

– Nếu ta bảo nhà ngươi báo thù nước Sở thì ta là kẻ bất trung, mà bảo nhà ngươi đừng báo thù lại là đẩy nhà ngươi vào chỗ bất hiếu. Thôi tùy ý nhà ngươi, ta cũng vì tình bạn hữu mà không tiết lộ cho ai biết cả. Nhưng nhà ngươi định diệt Sở thì ta đây quyết cứu Sở, nhà ngươi định làm cho Sở nguy thì ta đây quyết giữ cho Sở yên!

Ngũ Viên từ biệt Thân Bao Tư rồi đi ngay. Đến nước Tống tìm thấy thế tử Kiến, hai người cùng ôm nhau mà khóc, rồi kể những tội ác của Sở Bình Vương. Ngũ Viên nói:

– Thế tử đã vào yết kiến vua Tống chưa?

Thế tử Kiến nói:

– Nước Tống đang có loạn, nên ta chưa vào yết kiến được.

Lại nói chuyện vua Tống tên là Tá, là con một người thiếp yêu của Tống Bình Công. Tống Bình Công nghe lời kẻ hoạn quan là Y Lệ, giết thế tử Tọa mà lập Tá. Tống Bình Công mất, Tá lên nối ngôi, tức là Tống Nguyên Công. Tống Nguyên Công người xấu xí, mà tính nhu nhược, lại không có tín nghĩa, ghét họ thế

khánh là họ Hoa cường thịnh, mới cùng với bọn công tử Dán, công tử Ngự Nhung, Hưởng Thắng và Hưởng Hành bàn mưu trừ bỏ họ Hoa. Hưởng Thắng nói lộ cho Hưởng Ninh (con Hưởng Thư) biết. Hưởng Ninh quen thân với Hoa Hưởng, Hoa Định và Hoa Hợi, mới báo bọn ấy nổi loạn trước. Hoa Hợi giả cách cáo ốm. Các quan đều đến hỏi thăm. Hoa Hợi bắt công tử Dán và công tử Ngự Nhung đem giết đi, giam Hưởng Thắng, Hưởng Hành vào trong kho. Tống Nguyên Công nghe tin, vội vàng lên xe thân hành đến nhà họ Hoa xin tha cho Hưởng Thắng và Hưởng Hành. Hoa Hợi lại bức hiếp Tống Nguyên Công phải giao thế tử và một người thân thuộc để làm tin, mới chịu nghe lời. Tống Nguyên Công nói:

– Ngày xưa nhà Chu và nước Trịnh cùng trao đổi con tin với nhau, nay ta giao thế tử cho nhà người thì nhà người cũng phải giao con tin với ta.

Hoa Hợi thương nghị, rồi cho con mình là Hoa Vô Cẩn cùng con Hoa Định là Hoa Khải, con Hưởng Ninh là Hưởng La sang ở làm con tin cho Tống Nguyên Công. Tống Nguyên Công cũng cho thế tử Loan và người em là công tử Địa sang ở làm con tin cho Hoa Hợi. Hoa Hợi mới tha cho Hưởng Thắng và Hưởng Hành theo Tống Nguyên Công về triều. Tống Nguyên Công và phu nhân nhớ thế tử Loan lắm, ngày nào cũng đến nhà Hoa Hợi để thăm thế tử Loan, ăn cơm xong mới về. Hoa Hợi lấy thế làm bất tiện, toan đưa thế tử Loan sang trả. Tống Nguyên Công mừng lắm. Hưởng Ninh không nghe, bảo Hoa Hợi rằng:

– Ta phải bắt thế tử sang làm tin vì chúa công không biết thủ tín, nếu ta trả thế tử thì tai vạ tất đến nơi!

Tống Nguyên Công nghe tin Hoa Hợi không chịu trả thế tử Loan, tức thì nổi giận, sai quan tư mã là Hoa Phí Toại đem quân đánh Hoa Hợi. Hoa Phí Toại nói:

– Còn thế tử ở đấy, sao chúa công không nghĩ?

Tống Nguyên Công nói:

– Chết sống đã có mệnh, ta không thể nào chịu được những điều sỉ nhục này!

Hoa Phí Toại nói:

– Chúa công đã nhất quyết thì có đâu tôi dám trái ý.

Hoa Phí Toại liền sửa soạn quân mã để sắp sang đánh Hoa Hợi. Tống Nguyên Công đem những con tin của Hoa Hợi là Hoa Vô Cẩn, Hoa Khải và Hưởng La chém tất cả. Con Hoa Phí Toại là Hoa Đăng quen thân với Hoa Hợi, liền chạy sang báo Hoa Hợi. Hoa Hợi vội vàng sắp quân để nghênh chiến, nhưng lại bị thua. Hưởng Ninh toan giết thế tử Loan. Hoa Hợi nói:

– Ta đã đắc tội với vua, nay lại còn giết thế tử thì người ta tất nghị luận!

Liền đem con tin giao trả, rồi cùng với bè cánh trốn sang nước Trần. Hoa Phí Toại có ba con: con trưởng là Hoa Khu, con thứ là Hoa Đa Liêu, còn Hoa Đăng tức là con thứ ba. Hoa Đa Liêu vốn đã bất hòa với Hoa Khu, nhân cái loạn họ Hoa,

mới tâu với Tống Nguyên Công rằng:

– Hoa Khu đồng mưu với Hoa Hợi và Hoa Định, nay sai người sang nước Trần triệu Hoa Hợi là có ý muốn làm nội ứng.

Tống Nguyên Công nghe lời, sai kẻ hoạn quan là Nghi Liêu đi báo Hoa Phí Toại. Hoa Phí Toại nói:

– Việc này tất là tại Hoa Đa Liêu nói gièm, nhưng chúa công đã nghi Hoa Khu thì xin đuổi đi.

Kẻ gia thần của Hoa Khu là Trương Mang nghe được tin ấy, sang hỏi Nghi Liêu. Nghi Liêu không chịu nói. Trương Mang rút gươm mà bảo rằng:

– Nếu nhà ngươi không nói ta đâm chết.

Nghi Liêu sợ hãi, nói thực tất cả. Trương Mang về báo với Hoa Khu, xin giết Hoa Đa Liêu. Hoa Khu nói:

– Một mình Hoa Đăng phải đi trốn đã đau lòng thân phụ lắm rồi, nay anh em ta lại tàn hại lẫn nhau thì còn ra thế nào, âu là ta chịu nhường mà tránh đi.

Hoa Khu từ biệt với cha là Hoa Phí Toại. Trương Mang đi theo. Vừa gặp Hoa Phí Toại ở trong triều ra, Đa Liêu cầm cương, Trương Mang trông thấy, hầm hầm nổi giận, chém chết Hoa Đa Liêu và bức Hoa Phí Toại cùng chạy ra ở Nam Lý. Lại sai người đến nước Trần triệu bọn Hoa Hợi về để cùng mưu phản. Tống Nguyên Công sai Nhạc Đại Tâm làm đại tướng đem quân vây Nam Lý. Hoa Đăng lại sang mượn quân nước Sở. Sở Bình Vương sai Viễn Việt đem quân sang giúp họ Hoa. Ngũ Viên nghe tin quân Sở sắp đến, liền cùng thế tử Kiến chạy sang nước Trịnh. Tấn Khoảnh Công cũng đem quân chư hầu đến giúp Tống Nguyên Công. Chư hầu không muốn giao chiến với Sở, liền khuyên Tống Nguyên Công cũng rút quân vây Nam Lý về, để thả cho bọn Hoa Hợi chạy sang nước Sở, rồi hai bên cùng nhau bãi binh.

Bấy giờ quan thượng khanh nước Trịnh là công tôn Kiêu mới mất, Trịnh Định Công thương tiếc vô cùng, lại vốn biết Ngũ Viên là anh hùng, và nước Trịnh đang giao hiếu với Tấn mà cừu địch với Sở, cho nên khi nghe tin thế tử Kiến đến, thì lấy làm mừng lắm, sai người mời vào công quán, và tiếp đãi rất hậu. Thế tử Kiến và Ngũ Viên mỗi lần vào yết kiến Trịnh Định Công lại kể lể những nỗi oan tình, vừa nói vừa khóc. Trịnh Định Công nói:

– Nước Trịnh ta nhỏ quân ít, không làm gì được. Nhà ngươi muốn báo thù thì sao không bàn mưu với nước Tấn.

Thế tử Kiến để Ngũ Viên ở lại nước Trịnh rồi đi sang nước Tấn vào yết kiến Tấn Khoảnh Công. Tấn Khoảnh Công hỏi hết đầu đuôi cho ra ở quán xá, rồi họp sáu quan khanh là Ngụy Thư, Hàn Bất Tin, Triệu Ưông, Phạm Ưông, Tuân Di, và Tuân Lịch, để thương nghị.

Bấy giờ sáu quan khanh cầm quyền chính, không ai chịu kém ai. Tấn

Khoảnh Công nhu nhược, việc gì cũng không dám chuyên quyết, mà trong bọn sáu quan khanh, chỉ có Ngụy Thư và Hàn Bất Tín có tiếng là người giỏi, còn bốn người kia toàn là những phường tham quyền cậy thế, nhất là Tuân Di lại hay ăn lễ lăm. Khi công tôn Kiêu còn cầm quyền chính nước Trịnh, thì các quan khanh đều phải sợ cả, đến khi Du Cát thay công tôn Kiêu, Tuân Di nước Tấn mới đòi ăn lễ của Du Cát. Du Cát không theo, từ bấy giờ Tuân Di ghét nước Trịnh. Khi vào thương nghị, Tuân Di mật tâu với Tấn Khoảnh Công rằng:

– Nước Trịnh xưa nay vẫn là bất thường, lúc thì theo Tấn, lúc thì theo Sở. Nay thế tử Kiến ở nước Trịnh, nước Trịnh tất tin lời. Nếu thế tử Kiến chịu làm nội ứng cho ta, để đem quân sang đánh Trịnh thì khi đánh được Trịnh, ta sẽ phong cho thế tử Kiến, rồi sau này tìm cách diệt Sở, chẳng cũng nên lắm ru!

Tấn Khoảnh Công theo kế ấy, liền sai Tuân Di đến báo thế tử Kiến. Thế tử Kiến nhận lời, rồi từ biệt Tấn Khoảnh Công trở về nước Trịnh, bàn mưu với Ngũ Viên. Ngũ Viên can rằng:

– Ngày xưa tướng nước Tấn là Kỳ Tử và Dương Tôn cũng bàn mưu đánh nước Trịnh, đã chẳng được thành sự, lại không có chỗ mà dung thân. Người ta đang lấy điều trung tín mà đãi mình, sao lại nỡ hại người ta? Việc ấy tôi thiết tưởng không nên làm.

Thế tử Kiến nói:

– Ta đã nhận lời với vua tôi nước Tấn rồi!

Ngũ Viên nói:

– Ta không dám làm nội ứng cho Tấn, cũng chưa có tội gì, nếu lập mưu lên đánh nước Trịnh, thì tín nghĩa đều mất cả, còn ra thế nào! Thế tử làm việc này, tôi chắc rằng tai vạ sắp đến.

Thế tử Kiến tham được nước Trịnh, không nghe lời can của Ngũ Viên, liền đem gia tài mộ riêng quân vũ dũng, lại giao kết với các người hầu gần Trịnh Định Công để dùng làm vây cánh. Tấn Khoảnh Công mật sai người sang hẹn ngày với thế tử Kiến, nhưng chẳng ngờ việc tiết lộ ra, có người vào đầu thú với Trịnh Định Công. Trịnh Định Công cùng Du Cát thương nghị, triệu thế tử Kiến vào uống rượu ở trong vườn, nhưng cấm người hầu theo vào. Khi uống được mấy chén Trịnh Định Công hỏi thế tử Kiến rằng:

– Ta đây đem lòng tử tế mà dung nạp thế tử, sao thế tử lại lập tâm định hại ta?

Thế tử Kiến nói:

– Tôi có như thế bao giờ?

Trịnh Định Công gọi người đến đối chứng. Thế tử Kiến không thể chối được nữa. Trịnh Định Công truyền cho lực sĩ bắt thế tử Kiến mà đem giết đi, lại giết cả những người ăn tiền của thế tử Kiến mà không đầu thú, cả thảy hơn hai chục

người. Ngũ Viên đang ở quán xá, tự nhiên thấy rung mình, mới nghĩ thâm rằng:

– Không khéo thì thế tử nguy mất!

Được ít lâu, người theo hầu thế tử Kiến trốn về quán xá nói việc thế tử Kiến bị giết. Ngũ Viên tức khắc cùng con thế tử Kiến là công tử Thắng thẳng đường sang nước Ngô, nhưng sợ có quân Trịnh đuổi theo, vẫn phải ngày núp đêm đi, trăm cay nghìn đắng, không kể hết được! Đi qua nước Trần, biết không phải là chỗ dung thân được, lại đi về phía đông trong mấy ngày nữa, sắp đến cửa Chiêu Quan. Chỗ này hai bên núi cả, ra khỏi cửa quan thì có một con sông thông sang nước Ngô được. Mới rồi, nhân việc Ngũ Viên đi trốn, Sở Bình Vương sai quan tư mã là Viễn Việt đóng quân ở đấy. Ngũ Viên đi đến Lịch Dương Sơn, chỉ cách Chiêu Quan độ sáu mươi dặm, ngần ngừ không dám đi vội, còn ẩn núp trong rừng rậm. Bỗng gặp một ông lão chống gậy đi tắt vào trong rừng. Ông lão ấy trông thấy Ngũ Viên có vẻ lấy làm lạ, mới đến trước mặt mà vái chào. Ngũ Viên cũng chào lại. Ông lão nói:

– Nhà ngươi có phải là Ngũ Viên đó không?

Ngũ Viên giật mình đáp rằng:

– Sao ngài lại hỏi câu ấy?

Ông già nói:

– Lão đây là học trò ông Biển Thước, tên gọi Đông Cao Công. Thuở còn trẻ lấy nghề làm thuốc để đi chơi khắp các nước, nay đã tuổi tác, về nghỉ ở đây. Mấy năm trước, Viễn tướng quân (trở Viễn Việt) có bệnh, mời lão đến thăm, lão trông thấy trên cửa quan có treo bức tranh vẽ Ngũ Viên, giống nhà ngươi lắm, vậy nên lão hỏi. Nhà ngươi bất tất phải giấu, lão ở sau núi này, nhà ngươi quá bộ lại chơi, lão sẽ nói chuyện.

Ngũ Viên biết không phải là người thường, mới cùng công tử Thắng đi theo Đông Cao Công. Đi được vài dặm, có một cái nhà gianh. Đông Cao Công vái Ngũ Viên mời vào. Vào đến trong nhà, Ngũ Viên sụp lạy hai lạy. Đông Cao Công vội vàng đáp lễ mà bảo rằng:

– Chỗ này không phải chỗ nhà ngươi ở được!

Nói đoạn lại đưa Ngũ Viên và công tử Thắng đi về phía tây, vào cái cửa nhỏ rồi sang qua vườn trúc. Sau vườn có ba gian nhà đất, cửa bé bằng lỗ chui, cùng nhau cúi đầu mà vào. Trong nhà có bày bàn ghế, hai bên khoét hai cửa sổ con cho sáng. Đông Cao Công nhường cho Ngũ Viên ngồi trên. Ngũ Viên trở vào công tử Thắng mà bảo:

– Có tiểu chủ tôi ở đây, tôi xin đứng bên.

Đông Cao Công hỏi là ai. Ngũ Viên nói:

– Đây tức là con thế tử Kiến nước Sở tên gọi công tử Thắng, còn tôi chính thực là Ngũ Viên, thấy ngài là bức trưởng giả, vậy không dám giấu, vua Sở giết

cha và anh tôi, làm thế nào tôi cũng phải báo thù, xin ngài chớ tiết lộ.

Đông Cao Công mới mời công tử Thắng ngồi trên, còn mình và Ngũ Viên mỗi người ngồi một bên. Ngồi xong, Đông Cao Công bảo Ngũ Viên rằng:

– Lão đây chỉ biết cứu người, khi nào lại có lòng hại người. Dẫu nhà ngươi ở đây một năm, hai năm cũng không ai biết, nhưng cửa Chiêu Quan canh phòng nghiêm ngặt lắm, nhà ngươi làm thế nào mà đi qua được, tất phải nghĩ một kế gì cho được vẹn toàn?

Ngũ Viên quỳ xuống mà hỏi rằng:

– Ngài có kế gì cứu thoát tôi được thì sau này tôi xin hậu tạ.

Đông Cao Công nói:

– Chỗ này hẻo lánh, không có ai biết, nhà ngươi cứ ở đây, rồi lão sẽ nghĩ một kế đưa nhà ngươi và công tử đi qua cửa quan được.

Ngũ Viên lạy tạ. Đông Cao Công ngày nào cũng làm rượu thịt đãi. Đã được bảy ngày mà Đông Cao Công không nói gì đến kế đưa qua cửa quan cả. Ngũ Viên nói với Đông Cao Công rằng:

– Trong lòng tôi đang nghĩ việc báo thù, coi một khắc như một năm, nếu nấn ná mãi ở đây thì khác nào như kẻ chết rồi. Ngài đã là người cao nghĩa thì cũng nên thương tình đôi chút.

Đông Cao Công nói:

– Lão nghĩ đã kỹ lắm, nhưng còn đợi người nữa đến đây!

Ngũ Viên hồ nghi không quyết. Đêm ấy nằm không ngủ được, muốn từ già Đông Cao Công để đi thì sợ không qua được cửa quan, thêm mắc tai vạ, muốn cố ở để đợi thì lại sợ kéo dài ngày tháng, mà cũng chưa biết là Đông Cao Công đợi ai. Nghĩ quanh nghĩ quẩn, bần khoản đau đớn, như có người cầm dao đâm vào ruột, đang nằm bỗng đứng dậy chạy xung quanh nhà, trời đã tảng rạng mà không biết. Đông Cao Công đẩy cửa bước vào, trông thấy Ngũ Viên, kinh hãi mà hỏi rằng:

– Râu tóc nhà ngươi cơ sao mà khác hẳn đi như vậy! Hay là vì nghĩ quá mà hóa ra như thế?

Ngũ Viên không tin, cầm lấy gương soi thì ra râu tóc đã trắng xóa cả. Ngũ Viên mới ném cái gương xuống đất, rồi nức nở mà khóc rằng:

– Hai mái tóc đã bạc cả mà chẳng làm nên được một việc gì! Trời ơi là trời!

Đông Cao Công nói:

– Túc hạ chớ lấy làm buồn, đó là một điều tốt!

Ngũ Viên lau nước mắt, mà hỏi rằng:

– Sao lại gọi là điều tốt?

Đông Cao Công nói:

– Túc hạ tướng mạo khô ngô, người ta dễ nhận lầm, nay râu tóc trắng xóa, trông lạ hẳn đi, có thể che được mắt thiên hạ. Và người bạn già của lão cũng đã tới nơi thì kế lão may ra thành được.

Ngũ Viên hỏi:

– Ngài định làm thế nào?

Đông Cao Công nói:

– Người bạn của lão tên gọi Hoàng Phủ Nột, ở Long Động Sơn, cách đây bảy mươi dặm. Người ấy mình cao chín trượng, trông dáng hơi giống nhà người. Nay bảo hắn giả hình nhà người mà nhà người thì giả hình làm đứa theo hầu. Khi hắn bị bắt, chúng đang lao nhao rối rít thì nhà người lên qua cửa quan mà đi.

Ngũ Viên nói:

– Cái kế của ngài dẫu khéo, nhưng để lụy đến bạn của ngài thì tôi không đành lòng!

Đông Cao Công nói:

– Không hại gì cả, lão sẽ có cách giải cứu. Lão đã bàn kỹ với Hoàng Phủ Nột rồi. Ông ta là người khảng khái, nhận lời ngay, bất tất phải lo ngại.

Nói xong, sai người mời Hoàng Phủ Nột vào để chào Ngũ Viên. Ngũ Viên trông thấy quả nhiên giống mình thật, trong lòng mừng lắm. Đông Cao Công lại dùng một thứ thuốc để Ngũ Viên bôi mặt, làm cho khác hẳn đi. Khi trời đã nhá nhem tối, Đông Cao Công bảo Ngũ Viên cởi áo trắng đưa cho Hoàng Phủ Nột mặc, còn Ngũ Viên thì mặc áo cánh trắng, giả làm người theo hầu. Công tử Thắng cũng ăn mặc như đứa trẻ con nhà quê.

Ngũ Viên và công tử Thắng sụp lạy Đông Cao Công bốn lạy và nói rằng:

– Sau này nên việc được thì quyết xin hậu tạ.

Đông Cao Công nói:

– Lão thương nhà người bị oan, vậy nên muốn giúp, chứ có mong tạ làm gì!

Đêm hôm ấy, Ngũ Viên cùng với công tử Thắng theo Hoàng Phủ Nột đi sang cửa Chiêu Quan. Mờ mờ sáng hôm sau thì vừa đi đến nơi. Tướng nước Sở là Viễn Việt truyền cho quân sĩ canh phòng nghiêm mật. Phàm những người đi qua phải tra xét kỹ lưỡng. Trên cửa quan có treo một bức tranh Ngũ Viên để đối chứng. Khi Hoàng Phủ Nột đến cửa quan, quân sĩ trông thấy hình dáng giống người trong tranh lắm, mình mặc áo trắng, mà lại có vẻ sợ hãi, liền bắt giữ lại rồi phi báo với Viễn Việt. Viễn Việt cưỡi ngựa ra xem, nhác trông đã bảo “Chính phải rồi!”, bèn truyền cho quân sĩ bắt lấy đem về. Hoàng Phủ Nột giả cách không biết chuyện gì, chỉ van lạy xin tha. Bấy giờ quân sĩ và nhân dân ở xung quanh đấy nghe tin bắt được Ngũ Viên, đều nô nức kéo nhau đến xem. Ngũ Viên nhân lúc cửa quan mở rộng, cùng công tử Thắng đi lẫn vào trong đám đông người, ăn mặc đã khác

thường, râu tóc lại trắng xóa, vả lại ai cũng tưởng Ngũ Viên đã bị bắt rồi, nên không tra xét gì nữa, thành ra Ngũ Viên và công tử Thắng đi thoát qua được. Viễn Việt đem Hoàng Phủ Nột ra tra hỏi, bắt làm tở cung, để định giải về Sính Đô. Hoàng Phủ Nột cãi rằng:

– Tôi là ẩn sĩ ở Long Động Sơn, tên gọi Hoàng Phủ Nột có hẹn với một người bạn là Đông Cao Công cùng đi chơi, không dám làm điều gì trái phép cả, sao lại bắt trời thế này?

Viễn Việt nghe tiếng Hoàng Phủ Nột nói, nghĩ thầm rằng:

– Ngũ Viên mắt sáng như điện, tiếng vang như chuông, người này hình dáng dẫu giống, nhưng tiếng nói hơi nhỏ, hay vì cơ dầy gió dầm sương xui thành ra thế chăng?

Viễn Việt còn đang nghi hoặc thì nghe báo có Đông Cao Công vào yết kiến. Viễn Việt truyền đem Hoàng Phủ Nột giải đi một nơi, rồi mời Đông Cao Công vào. Đông Cao Công nói với Viễn Việt rằng:

– Chúng tôi nhân đi chơi qua đây, nghe tin tướng quân đã bắt được kẻ vong thân (viên quan đi trốn) là Ngũ Viên, vậy tôi xin có lời mừng.

Viễn Việt nói:

– Quân sĩ có bắt được một người mặt giống Ngũ Viên, nhưng hấn vẫn chưa chịu thú nhận.

Đông Cao Công nói:

– Quan tướng quân cùng cha con Ngũ Viên cùng làm quan một triều, có lẽ nào lại không nhận được rõ mặt?

Viễn Việt nói:

– Ngũ Viên mắt sáng như điện, tiếng vang như chuông, người này mắt nhỏ mà tiếng bé. Ta ngờ là vì cơ khổ sở lâu ngày mà thành ra thế.

Đông Cao Công nói:

– Tôi cũng có biết mặt Ngũ Viên, xin cho tôi xem qua, sẽ rõ hư thực.

Viễn Việt truyền giải Hoàng Phủ Nột đến. Hoàng Phủ Nột trông thấy Đông Cao Công, vội vàng gọi mà bảo rằng:

– Ông hẹn tôi cùng đi chơi, sao không đến mau, để tôi phải chịu nhục thế này!

Đông Cao Công nói với Viễn Việt rằng:

– Tướng quân lầm rồi! Đây là người bạn tôi, tên gọi Hoàng Phủ Nột, có hẹn tôi cùng đi chơi ở đây, chẳng ngờ hấn lại đi trước. Nếu tướng quân không tin thì tôi đã có tờ quá quan văn điệp (giấy phép đi qua cửa quan) này, sao tướng quân lại vu cho là vong thân được?

Đông Cao Công liền thò tay vào trong ống áo lấy tờ quá quan văn điệp ra đệ trình Viễn Việt. Viễn Việt có ý thẹn, đứng dậy cúi trời cho Hoàng Phủ Nột và rót một chén rượu mời uống mà bảo rằng:

– Việc này là bởi quân sĩ bắt lầm, xin ông chớ lấy làm lạ!

Đông Cao Công nói:

– Quan tướng quân giữ phép triều đình, như thế là phải, có việc gì mà lạ!

Viễn Việt lại đem vàng lụa đưa tặng Đông Cao Công và Hoàng Phủ Nột. Hai người tạ ơn lui ra. Viễn Việt lại truyền lệnh cho quân sĩ phải canh giữ nghiêm ngặt như trước. Ngũ Viên qua được cửa Chiêu Quan, trong lòng mừng thầm, thẳng đường đi mau. Đi được mấy dặm, bỗng gặp một người, Ngũ Viên nhìn xem ai thì tức là Tả Thành, hiện đang làm lính canh cửa Chiêu Quan. Nguyên hắn là người ở đất Thành Phủ, khi trước có theo hầu cha con Ngũ Viên đi săn bắn, cho nên nhận được rõ mặt Ngũ Viên lắm. Tả Thành trông thấy Ngũ Viên thì kinh sợ mà hỏi rằng:

– Triều đình đang tầm nã ngài gấp lắm, sao ngài lại qua được cửa quan?

Ngũ Viên nói:

– Đại vương biết ta có một viên dạ minh châu, bắt ta phải đem nộp, nay viên hạt châu ấy về tay người khác, ta còn phải đi tìm. Mới rồi, ta đã bẩm mệnh quan Viễn tướng quân (trở Viễn Việt), ngài cho ta đi.

Tả Thành không tin mà nói rằng:

– Đại vương có truyền lệnh: ai tha ngài thì cả nhà bị chém. Vậy xin ngài hãy cùng tôi trở về cửa quan, để tôi hỏi lại chủ tướng, rồi sau sẽ đi.

Ngũ Viên nói:

– Nếu bắt ta trở lại để hỏi chủ tướng thì ta nói là viên hạt châu ấy đã giao cho nhà người, nhà người khó lòng mà gỡ tội được. Chi bằng nhà người làm ơn tha cho ta đi, lại thành ra tử tế.

Tả Thành vốn biết Ngũ Viên là bậc anh hùng, không thể đương nổi, mới tha cho đi. Khi về đến cửa quan, cũng giấu kín chuyện ấy, không dám nói đến. Ngũ Viên đi mau một quãng nữa, trông thấy sông Đại Giang, mặt nước mênh mông, làn sóng cuộn cuộn, lại không có thuyền bè gì cả. Ngũ Viên thấy mặt trước thì bị sông chắn, mặt sau thì bị quân theo, trong lòng đang bồn chồn hoảng hốt, bỗng thấy có một ông lão đánh cá ngồi chiếc thuyền nhỏ, bơi ngược dòng nước đi lên. Ngũ Viên mừng mà nói rằng:

– Trời chưa nỡ hại ta!

Nói xong, liền gọi ông lão đánh cá mà bảo rằng:

– Ông đánh cá ôi, cho tôi sang với! Ông đánh cá ôi, mau mau cho tôi sang với!

Ông lão đánh cá toan ghé thuyền để đón, nhưng trông thấy trên bờ có người đi, mới lên tiếng mà hát rằng:

*Kìa kìa bóng dâu
Đã xế ngang đầu...
Đôi ta hẹn nhau
Trong bụi hoa lau...*

Ngũ Viên nghe câu hát hiểu ý, liền men bờ sông đi thẳng xuống bãi, núp vào trong bụi hoa lau. Một lúc lâu, ông lão đánh cá ghé thuyền vào bờ, không thấy Ngũ Viên đâu cả, lại lên tiếng hát rằng:

*Mặt trời đã xế
Lòng ta thương lo....
Mặt trăng đã mọc
Sao không sang dò....?*

Ngũ Viên và công tử Thắng ở trong bụi hoa lau chui ra. Ông lão đánh cá vội vàng gọi xuống thuyền. Khi hai người đã xuống thuyền thì ông lão đánh cá cầm mái chèo từ từ bơi đi. Một lúc sang tới bờ bên kia, ông lão đánh cá bảo Ngũ Viên rằng:

– Đêm qua nằm mộng thấy tướng tinh rơi vào trong thuyền. Lão biết là có người lạ qua đây, vậy nên lão đón, tình cờ gặp nhà người. Nhà người quyết không phải là người thường, nên nói thực cho lão biết.

Ngũ Viên liền nói thực họ tên cho nghe. Ông lão đánh cá ái ngại mà bảo rằng:

– Lão trông nét mặt nhà người có ý đôi, để lão đi lấy cơm cho ăn. Nhà người hãy đợi đây một chút.

Ông lão đánh cá liền buộc thuyền ở dưới gốc cây, để đi vào trong xóm lấy cơm cho Ngũ Viên và công tử Thắng ăn. Ông lão đánh cá đi mãi không thấy trở lại. Ngũ Viên bảo công tử Thắng rằng:

– Lòng người khó dò lắm, chắc đâu là hấn không gọi người để bắt ta.

Hai người lại cùng nhau núp vào trong bụi hoa lau. Một lúc lâu, ông lão đánh cá đem cơm canh, cá thịt đến dưới gốc cây, không trông thấy Ngũ Viên đâu cả mới gọi to lên rằng:

– Người trong bụi lau ơi! Người trong bụi lau ơi! Lão có định hại nhà người để cầu lợi đâu!

Ngũ Viên ở trong bụi lau thưa mà đi ra.

Ông lão đánh cá nói:

– Lão biết nhà người đôi, đi lấy cơm cho ăn, sao nhà người lại trốn?

Ngũ Viên nói:

– Tính mệnh tôi bây giờ ở trong tay cụ. Tôi đang lúc lo nghĩ, trong lòng bàng

hoàng, chứ cũng không phải là bỏ trốn.

Ông lão dọn cơm, Ngũ Viên và công tử Thắng ăn no. Lúc sắp đi, Ngũ Viên cưỡi thanh kiếm đưa cho ông lão đánh cá mà bảo rằng:

– Thanh kiếm này là của tiên vương ban cho. Ông cha tôi đeo thanh kiếm này đã ba đời rồi. Giá đáng trăm nén vàng, xin để đền ơn cụ.

Ông lão đánh cá cười mà bảo rằng:

– Lão nghe nói vua Sở có treo giải: “Ai bắt được Ngũ Biên cho thóc năm vạn thạch và tước thượng đại phu. Như thế lão còn chẳng tham, lẽ nào lại tham thanh kiếm trăm nén vàng làm gì! Thanh kiếm này cần dùng cho nhà người, chứ lão có dùng chi đến!

Ngũ Viên nói:

– Cụ đã không nhận thanh kiếm, xin cụ cho biết tên họ để sau này hậu tạ.

Ông lão đánh cá nổi giận nói rằng:

– Lão thấy nhà người bị oan, vậy nên thương mà giúp nhà người, nhà người lại đem câu hậu tạ mà nhử lão, thế thì sao gọi là trượng phu được!

Ngũ Viên nói:

– Cụ đâu không mong báo, nhưng lòng tôi sao đành!

Ngũ Viên lại cố nài ông lão đánh cá nói họ tên. Ông lão đánh cá bảo rằng:

– Ngày nay gặp nhau đây, nhà người là kẻ mang tội đi trốn, lão là người tha kẻ có tội, còn hỏi họ tên làm gì! Huống chi lão kiếm ăn ở trên mặt nước, bèo trôi sóng dạt, đâu hỏi họ tên, cũng không mấy khi đã gặp. Vạn nhất lòng trời xui khiến, lại được gặp nhau thì lão gọi nhà người là “người trong bụi lau”, nhà người gọi lão là “Ông lão đánh cá”, thế cũng là đủ!

Ngũ Viên lạy tạ rồi đi. Được mấy bước, lại quay trở lại bảo ông lão rằng:

– Nếu mặt sau có quân đuổi theo thì xin cụ đừng tiết lộ gì hết.

o O o